

Betreft: Advies Conceptverordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2009
Uitgebracht d.d. 31 juli 2008

De Adviesraad WMO Leiden spreekt zijn waardering uit niet alleen voor de wijze waarop u hebt gevraagd een preadvies te formuleren maar ook voor de manier waarop u op het preadvies heeft gereageerd. De Adviesraad waardeert het dat er duidelijk moeite is gedaan al zijn vragen inhoudelijk te beantwoorden op een overzichtelijke manier. De Adviesraad is tevreden te zien dat een aantal van zijn suggesties in het nieuwe concept is overgenomen.

Toch blijft de Adviesraad teleurgesteld over de conceptverordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2009. De Adviesraad heeft in zijn preadvies reeds te kennen gegeven dat hij teleurgesteld is over het gebrek aan vernieuwing. Twee jaar geleden heeft u de Adviesraad toegezegd dat er, na een beleidsarme periode van één jaar, een nieuwe Wmo-verordening zou komen die meer recht zou doen aan de beginselen van de Wmo. In die verordening zou ook het compensatiebeginsel handen en voeten krijgen. De beleidsarme periode heeft een jaar langer geduurd dan oorspronkelijk was gepland. De Adviesraad had hoge verwachtingen van het “nieuwe Wmo-beleid” omdat u had toegezegd dat het, na een jaar extra uitstel, toch echt goed van de grond zou komen. Tot zijn spijt constateert de Adviesraad dat de conceptverordening 2009 een voortzetting is van het reeds bestaande beleid. Er worden u uit enige aanpassingen voorgesteld, maar van ‘nieuw beleid’ of een ‘nieuwe verordening’ is geen sprake.

De huidige conceptverordening staat oplossingsgericht denken in de weg want is gericht op voorzieningen denken. Zo staat er nauwkeurig beschreven welke mogelijke voorzieningen u in welke situatie kan inzetten. Hierdoor wordt het, zowel voor u als voor de aanvrager, moeilijk creatieve oplossingen aan te dragen die buiten het kader van de verordening vallen. Zo worden bijvoorbeeld sportrolstoelen wel vergoed, maar andere voorzieningen om te sporten niet. Van een voorzieningengedachte uit kan dit logisch zijn: een rolstoel is immers een andere voorziening dan bijvoorbeeld een aangepast looprek of een uur begeleiding. Van een oplossingsgerichte gedachte uit is dit onvoldoende: het doel is om te kunnen sporten. Hiervoor zou de meest adequate oplossing moeten worden ingezet, niet de oplossing die ‘toevallig’ in de verordening of het besluit genoemd staat.

De Adviesraad mist in de verordening de mogelijkheden om onconventionele oplossingen in te zetten. Zonder deze mogelijkheden ziet de Adviesraad niet hoe het oplossingsgericht denken van de Wmo én het toepassen van het compensatiebeginsel daadwerkelijk van de grond zullen kunnen komen.

Toch wil de Adviesraad alsnog gebruik maken van de gelegenheid om over de conceptverordening 2009 advies uit te brengen. Naast dit advies verwijst de Adviesraad u ook naar zijn “Advies Wmo-beleid” d.d. 27-06-2008 voor onze algemene kijk op het toekomstige Wmo-beleid.

1) Eigen bijdrage

De Adviesraad vindt het onverstandig om op dit moment grote wijzigingen door te voeren in het eigenbijdragenbeleid van de Wmo, terwijl er nog veel onduidelijkheden bestaan over de toekomst van het landelijke eigenbijdragenbeleid met betrekking tot de AWBZ. Voor de cliënt zouden de voorgenomen wijzigingen in het landelijk beleid nadelig kunnen uitpakken. De Adviesraad heeft van u begrepen dat de wijzigingen in de AWBZ per 1 januari 2010 of later zullen worden ingevoerd. U streeft er naar de nieuwe eigen bijdragen voor vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen per 1 januari 2009 te laten ingaan. Dit betekent dat er voor de cliënt binnen één jaar mogelijk tweemaal een wijziging zal plaats vinden op het gebied van "eigen bijdragen". Ook zal de eigen bijdrage van de Wmo zijn ingevoerd vóórdat precies bekend is wat de invloed is van de eigen bijdrage voor de AWBZ op de cliëntsituatie. De Adviesraad adviseert u om te wachten met het wijzigen van het eigenbijdragenbeleid van de Wmo totdat meer duidelijkheid is over het landelijk beleid. Mocht u toch besluiten de eigen bijdragen voor vervoers- en woonvoorzieningen al per 1 januari 2009 in te voeren, dan adviseert de Adviesraad u dringend zorg te dragen voor voldoende evaluatiemogelijkheden. Eventuele problemen naar aanleiding van het nieuwe eigenbijdragenbeleid dienen zo vroeg te kunnen worden gesignaleerd.

2) Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand wordt gezien als middel om schrijnende gevallen tegen te gaan die op basis van de standaard regelgeving buiten de boot vallen. Het is niet vanzelfsprekend dat alle mensen die in aanmerking zouden kunnen komen voor bijzondere bijstand daar ook daadwerkelijk gebruik maken. Enerzijds kan onbekendheid ertoe leiden dat mensen er geen gebruik van maken, anderzijds kan schaamte een belemmering zijn om het aan te vragen. De Adviesraad heeft met genoegen van u vernomen dat u op het gebied van bijzondere bijstand een actief beleid voert.

U geeft aan dat medewerkers bij het Servicepunt Zorg en andere informatie loketten zijn geïnstrueerd om cliënten te wijzen op de mogelijkheden van het minimabeleid en de bijzondere bijstand. De Adviesraad stelt het op prijs als u niet alleen het Servicepunt Zorg en andere informatieloketten maar ook uw afdeling Sociale Zaken instrueert om burgers die wellicht bijzondere bijstand mislopen te wijzen op de mogelijkheden van bijzondere bijstand.

3) Indicatiestelling

De Adviesraad heeft in zijn preadvies gewezen op het gevaar van onzorgvuldige indicatiestelling in het geval van telefonische (her)indicatie. Het is goed om van u te horen dat telefonische indicatiestelling in principe niet meer voorkomt, behalve in het geval van eenvoudige aanvragen bij een cliënt die al bekend is, of in het geval van spoedaanvragen. Toch hebben wij signalen zijn ontvangen dat telefonische (her)indicatie nog steeds plaatsvindt en tot onaangename situaties leidt, ondanks de toezeggingen. Wij adviseren u om in de toekomst (nog) zorgvuldiger om te gaan met het middel telefonische (her)indicatie.

Tevens heeft de Adviesraad van u vernomen dat er géén herindicatie zou plaatsvinden bij cliënten boven de 75 jaar. Wij hebben echter ook op dit punt signalen ontvangen dat het voorgenomen beleid niet overeen komt met de praktijk. Er zijn ons gevallen bekend waarbij

cliënten van boven de 75 wél opnieuw geïndiceerd zijn, met voor hen nadelige gevolgen. Wij manen de gemeente ook op dit punt tot extra zorgvuldigheid.

4) Duidelijke communicatie

De conceptverordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2009 is voor het algemene publiek onbegrijpelijk. De Adviesraad stelt het op prijs als u een publieksvriendelijker versie uitbrengt waarin burgers hun rechten en plichten kunnen nalezen. Een leesbaar document bevordert de zelfredzaamheid van cliënten in de Wmo. Van een dergelijke publieksvriendelijke verordening verwachten wij dat deze volledig is, toegankelijk voor mensen met een (visuele) beperking en in begrijpelijke taal geschreven.

5) Artikelgewijze opsomming van punten in de verordening die de Adviesraad graag zou zien aangepast

art. 1.1. Het is verstandig wanneer alle kernbegrippen uit de verschillende hoofdstukken van de verordening in de begripsbepaling terug komen. Kernbegrippen die worden gemist in de begripsbepaling:

- Vervoersvoorziening
- Woonvoorziening
- Hulp bij het Huishouden

art. 1.1.j. Minderjarigen hoeven geen eigen bijdrage te betalen. De Adviesraad zou dit graag duidelijk in de verordening zien. Voorstel aanvullende tekst (schuingedrukte tekst is de aanvulling van de Adviesraad):

“een door het College van Burgemeester en Wethouders vast te stellen eigen bijdrage voor *personen vanaf 18 jaar*, die bij respectievelijk de verstrekking van een voorziening in natura, een persoonsgebonden budget (een eigen bijdrage) of een financiële tegemoetkoming (een eigen aandeel) betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2009 van toepassing zijn.

art. 2.x¹ De Adviesraad adviseert u een artikel toe te voegen waarin beschreven staat hoe u om gaat met reparatie en vervanging van beschadigde voorzieningen. Soms gaan voorzieningen kapot binnen de afschrijvingstermijn zonder dat de aanvrager hiervoor verantwoordelijk kan worden gehouden. In dergelijke gevallen moet de voorziening worden vervangen of gerepareerd. Op dit moment is het repareren en vervangen van beschadigde producten nog niet goed geregeld. Er zijn gevallen bekend waarbij cliënten in afwachting op reparatie of vervanging een aantal weken zonder voorziening kwamen te zitten. Vaak zijn cliënten in hoge mate afhankelijk van die voorzieningen en is het uitermate vervelend om het tijdelijk zonder de voorziening te moeten stellen. In het geval van een rolstoel of een toiletvoorziening is “een aantal weken” een te lange termijn.

---

¹ Artikelen die wij met “X” aanduiden in dit advies (art 2.x en 4.x) zijn artikelen die nog niet bestaan, maar die wij graag toegevoegd zouden willen zien.

De Adviesraad adviseert u er zorg voor te dragen dat er een goed bevoorraad leendepot beschikbaar is. De Adviesraad stelt ook voor in de verordening of in het besluit op te nemen wanneer cliënten recht hebben op een tijdelijke voorziening in bruikleen.

De Adviesraad adviseert u ook de procedure voor het vervangen van beschadigde voorzieningen eenvoudiger en sneller te maken. Momenteel is voor het verkrijgen van een vervangende voorziening een nieuwe aanvraag nodig, met een wachttijd van zes weken. Daar er in het geval van een vervanging geen sprake is van een nieuwe indicatie, moet dat sneller en efficiënter kunnen.

- art. 4.4. De Adviesraad vindt het een goede ontwikkeling dat hulp bij het huishouden in de toekomst niet meer in klassen wordt geïndiceerd, maar in uren of delen van uren. Dit systeem is zorgvuldiger en duidelijker voor de cliënt.
- art. 4.5 In artikel 4.5. wordt, in het geval van PGB, gesproken van “klassen”, terwijl deze klassen bij artikel 4.4. over de omvang van de hulp bij het huishouden zijn afgeschaft. De Adviesraad is van mening dat ten behoeve van de consistentie voor één systeem gekozen moet worden voor ZIN én PGB omdat het een gevolg is van het indiceren in uren en halve uren in artikel 4.4.
- art. 4.x Bij hulp bij het huishouden moet wel sprake blijven van categorieën die zorgzwaarte aangeven. Ook bij hetzelfde aantal uren kan de aard van de werkzaamheden namelijk verschillen. De Adviesraad stelt voor deze categorieën in hoofdstuk 4 in een apart artikel te benoemen. Het begrip “categorie” moet ook in de het hoofdstuk begripsbepaling opgenomen worden.
- art. 5.2., lid 3 U geeft aan dat woonvoorzieningen alleen bedoeld zijn om beperkingen te compenseren welke in een direct oorzakelijk verband staan met de bouwkundige of woontechnische staat van de woning zelf. Woningaanpassingen die noodzakelijk zijn van wege omgevingsfactoren (zoals geluidsisolatie in het geval van burengerucht) worden niet vergoed. U beroept zich hierbij op jurisprudentie uit de tijd dat de Wmo nog niet was ingevoerd en de WvG nog van kracht was.

De Adviesraad vraagt zich af of deze jurisprudentie nog actueel is. De gemeenschap heeft nu te maken met de Wmo, niet met de WvG. Van het gedachtegoed van de Wmo uit is de beperking dat er sprake moet zijn van een direct oorzakelijk verband staan met de bouwkundige of woontechnische staat van de woning zelf niet wenselijk. De Wmo-benadering is immers een oplossingsgerichte benadering. Voor elk probleem dat voortkomt uit een beperking moet de *meest adequate oplossing* worden gevonden. Als de meest adequate oplossing een woonvoorziening is, zou een woonvoorziening moeten worden vergoed, ook wanneer het probleem niet direct in verband staat met de staat van de woning.

De Adviesraad begrijpt dat het niet de bedoeling is dat mensen met een beperking zaken vergoed krijgen die algemeen gebruikelijk zijn. Geluidsisolatie om omgevingslawaai buiten te houden moet door mensen zonder beperking óók zelf worden betaald. In veel gevallen kan dat als algemeen gebruikelijk worden gezien. In sommige gevallen zijn zaken als geluidsisolatie echter *niet* algemeen gebruikelijk. Bijvoorbeeld in het geval van een cliënt met autistische problema-

tiek, die door lichte geluidshinder, waar een ander door heen zou slapen, de hele nacht wakker ligt doordat hij/zij zich door zijn/haar beperking niet kan afsluiten voor geluid. Er is dan sprake van een probleem dat niet primair wordt veroorzaakt door omgevingsfactoren, maar door de *beperking*, waardoor het probleem *wel* onder de Wmo valt. De Adviesraad adviseert u de meest adequate oplossing te vergoeden, ook wanneer dit een woonvoorziening (bijvoorbeeld geluidsisolatie) is.

art. 5.6. Sommige beperkingen zijn van toepassing op alle woonvoorzieningen, sommige alleen op verhuiskostenvergoeding. Dit schept verwarring. Het wordt overzichtelijker wanneer verhuiskostenvergoeding in een apart artikel wordt opgenomen.

art. 7.3. De Adviesraad vraagt zich af waarom een sportrolstoel wél vergoed wordt, maar andere sportvoorzieningen niet. Sporten is van zeer groot belang voor mensen met een beperking. De Adviesraad adviseert u om ook het vergoeden van andere sportvoorzieningen dan sportrolstoelen mogelijk te maken.